

Granskning av inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i realtid

---

1 SAMMANFATTNING

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har granskat tre underrättelser om beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation som fattats av Polismyndigheten i Halland. I besluten anges att åtgärderna avser inhämtning av uppgifter i realtid enligt 1 § första och tredje punkterna lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämningslagen).

Nämnden konstaterar att det inte är tillåtet att hämta in uppgifter om meddelanden i realtid enligt 1 § första punkten inhämningslagen.

Bsluten har således saknat lagstöd i dessa delar.

2 BAKGRUND

Inhämningslagen trädde i kraft den 1 juli 2012. Lagen gör det möjligt för de brottsbekämpande myndigheterna att besluta om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i sin underrättelseverksamhet. Med brottsbekämpande myndigheter avses här polismyndigheterna (inklusive Säkerhetspolisen) och Tullverket.

Inhämtning som sker enligt inhämningslagen utgör ett hemligt tvångsmedel,¹ vilket innebär att nämnden ska utöva tillsyn över inhämtningen. I förarbetena har det betonats att informationsinhämtning i underrättelseverksamheten ställer höga krav på en systematisk och kontinuerlig efterhandskontroll och tillsyn av verksamhetens lagenlighet, enhetlighet och lämplighet.²

Nämnden gör en kontinuerlig granskning av de underrättelser om beslut enligt inhämningslagen som kommer in till nämnden.

---

¹ Prop. 2011/12:55 s. 111.

² A. prop. s. 68.

Den 3 oktober 2012 beslutade nämnden att inleda en fördjupad granskning av tre underrättelser om beslut om inhämtning av uppgifter enligt inhämtningslagen som kommit in till nämnden från Polismyndigheten i Halland. Två av besluten fattades den 22 augusti 2012 och ett fattades den 24 september 2012. I besluten angavs att det rörde sig om inhämtning av uppgifter i realtid enligt 1 § första och tredje punkterna inhämtningslagen. Syftet med granskningen har varit att utreda om reglerna i inhämtningslagen har följts.

3 RÄTTSLIG REGLERING

Övervakningsuppgifter om elektronisk kommunikation får hämtas in i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet under de förutsättningar som framgår av inhämtningslagen.

I 1 § inhämtningslagen anges i punktform vilka tre olika former av uppgifter som får hämtas in med stöd av lagen. Första punkten anger att uppgifter om meddelanden som har överförts till eller från ett telefonnummer eller annan adress får hämtas in. Andra punkten ger möjlighet att hämta in uppgifter om vilka elektroniska kommunikationsutrustningar som har funnits inom ett visst geografiskt område. Tredje punkten ger rätt att hämta in uppgifter om i vilket geografiskt område en viss kommunikationsutrustning finns eller har funnits.

Nämnden ska underrättas om ett beslut om inhämtning av uppgifter enligt inhämtningslagen. Underrättelsen ska lämnas senast en månad efter det att ärendet om inhämtning avslutades (6 § inhämtningslagen).

4 UTREDNINGEN

Polismyndigheten i Halland har anmodats att yttra sig och har uppgett i huvudsak följande.

Besluten om inhämtning i realtid fattades med stöd av 1 § första och tredje punkterna inhämtningslagen. Grunden för besluten var att myndigheten ansåg att inhämtning i realtid var möjlig enligt båda dessa punkter. Inför besluten den 22 augusti 2012 kontaktade myndigheten företrädare för andra polismyndigheter och Säkerhetspolisen som gjorde samma tolkning. Besluten om inhämtning vidarebefordrades till Säkerhetspolisen för att verkställas i systemet Buster. Buster är den enda tekniska lösningen för att verkställa inhämtning i realtid. Underrättelser skickades till nämnden där det angavs att besluten avsåg inhämtning i realtid. Inhämtningen enligt de två första besluten avbröts i mitten av september 2012 när den misstänkte frihetsberövades i ett annat ärende.

Inhämtningen enligt beslutet den 24 september 2012 avbröts den 27 september 2012 när myndigheten blev kontaktad av företrädare för nämnden.

5 NÄMNDENS BEDÖMNING

Av 1 § första punkten inhämtningslagen framgår att uppgifter om meddelanden endast får hämtas in om de *har överförts* till eller från ett telefonnummer eller annan adress. Ett beslut om inhämtning av uppgifter om meddelanden enligt inhämtningslagen får således – till skillnad mot hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § första stycket rättegångsbalken (RB) – inte omfatta tid som infaller efter beslutet eftersom sådana meddelanden ännu inte har överförts.

I förarbetena anges att inhämtningen enligt 1 § inhämtningslagen får avse samma typ av uppgifter som får hämtas in inom ramen för ett tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 20 § andra stycket RB.³ I 27 kap. 20 § andra stycket RB stadgas att övervakning som innebär att uppgifter hämtas in om meddelanden endast får avse *förfluten* tid. I författningskommentaren till 27 kap. 20 § RB beskrivs att det med formuleringen avses att inhämtning enligt bestämmelsen endast är möjlig i fråga om uppgifter om meddelanden som *har* befordrats och att sådan inhämtning alltså inte får ske i realtid.⁴

När det däremot gäller inhämtning av uppgifter om var en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns, dvs. lokaliseringssuppgifter, är det tillåtet att besluta om inhämtning i realtid (1 § tredje punkten inhämtningslagen).

Det kan noteras att det i 5 § inhämtningslagen anges att den tid som ett beslut avser inte får bestämmas längre än nödvändigt och får, när det gäller tid som infaller *efter* beslutet, inte överstiga en månad från dagen för beslutet. Beslut som avser tid efter beslutet är emellertid endast möjlig avseende sådana uppgifter som får inhämtas i realtid, dvs. avseende lokaliseringssuppgifter.

Eftersom det inte är tillåtet att hämta in uppgifter om meddelanden i realtid enligt 1 § första punkten inhämtningslagen har de granskade besluten saknat lagstöd i dessa delar. Polismyndigheten har uppgett att inhämtning enligt besluten har avbrutits. Med hänsyn härtill och till att myndigheten har haft rätt

---

³ Prop. 2011/12:55 s. 120.

⁴ A. prop. s. 130.

att hämta in uppgifter om meddelandena så snart de överförts anser nämnden att det inte finns anledning till ytterligare åtgärder.

Avslutningsvis kan nämnas att det har framkommit att de brottsbekämpande myndigheterna för närvarande endast kan hämta in uppgifter om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns (dvs. lokaliseringssuppgifter enligt 1 § tredje punkten inhämtningslagen) genom systemet Buster och att systemet – även om beslutet endast avser lokaliseringssuppgifter – också visar uppgifter om meddelanden. Om beslutet avser lokaliseringssuppgifter i realtid får myndigheterna således även del av uppgifter om meddelanden i realtid. Nämnden avser att följa upp denna fråga i annat sammanhang.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden beslutar att delge samtliga polismyndigheter (inklusive Säkerhetspolisen) och Tullverket uttalandet.